Nyolczadik évfolyam. 107. szám. Kolozsvár, csütörtök, május 12. 1887.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belközéputeza 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK“ ELŐFIZETÉSI DIJA:
Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.	Negyedévre	4 frt.
Félévre	8 frt.	Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETESI DIJAK
Egy ⊏ czentimeternyi tér ára 4 kr Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Gazdasági érdek.

Sok tekintetben érdekes és nagyfontosságu kérdéssel foglalkozott a szövetségbe lépett gazdasági egyletek keddi nagygyülése.

A napirend egyik tárgyát az a kérdés képezte, hogy a hadseregnek élelmiszerekkel való közvetlen ellátását eszközlik-e tényleg a gazdák s mik e részben való teendőink.

A vita folyamán arról kellett meggyőződnünk, hogy a magyar gazdák közvetlenül semmit sem szállitanak a hadsereg számára, a közvetett szállitás pedig annyira ki van vonva a nyilvános ellenőrzés alól, hogy a magyar termelők csak kivételesen, s akkor is legfennebb véletlenül nyerhetnek tudomást arról, hogy a hadseregnek élelmi szerekkel való ellátásában a magyar termelők is résztvehetnének.

Különösen nagyfontosságu és sok tanulságot rejtő ellentétre utalt a vita folyamán Gamauf Vilmos az erdélyi gazdasági egylet titkára, midőn Poroszország példájára hivatkozással kimutatta, hogy Németországban a termelő gazdák közvetlenül egy vegyes bizottság ellenőrzése mellett szállitják a szükséges terményeket. Ennek a szállitási rendszernek nemcsak az a közgazdasági előnye van, hogy a termelők a terményeik jelentékeny menynyiségét biztosan és jutányos árakon értékesithetik, másfelől pedig maga a hadsereg is jó terményeket kapva tisztességes élelmi czikkekkel láttatik el.

Németországban tehát a hadügyi kormányzat azt az okos feladatot teljesiti, hogy mig egyfelől a hadsereg élelmi szükségleteit jó czikkekkel látja el, másfelől pedig közvetve a gazdaközönség érdekeit is szolgálja az által, hogy a termények egyik jelentékeny készletének állandó keresletet biztosit.

A felvetett kérdés előadója a gyülés elé terjesztett inditványát igy formulázta:

1. A közraktári intézmény fejlesztendő, s az annak utjában álló akadályok elháritandók.

2. A gazdasági egyletek feladata volna a magyar termelőket kincstári szállitások czéljából szövetkezetek alakitására ösztönözni.

3. A hadügyi kincstár felkérendő volna egy az intendatura és a szövetségbe lépett gazdasági egyletek küldötteiből álló vegyes értekezlet összehivása végett.

A vitatkozás eredményeképz az előadó javaslata lényegtelenebb módositásokkal elfogadtatott.

Mi e kérdés felvetéseért csak köszönetünket fejezhetjük ki a gazdasági egyletek nagy gyülésének.

Mindenki, a ki tudja, hogy a magyarországi gazdaközönség helyzetének megjavitása elsőrendü közgazdasági érdeket képez, az teljes mértékben tudja méltányolni azt a törekvést, mely azt tüzte ki czéljául, hogy az állam egyik legnagyobb fogyasztó szervezete a hadsereg szükségletének kielégitésénél az eddigi szállitási rendszer megváltoztatása mellett a gazdák érdeke megfelelő felkarolásban részesittessék.

A nemzet vagyoni erejének legnagyobb részét az államkormányzat épen e rengeteg kölcségbe kerülő hadsereggel emészteti fel anélkül azonban, hogy közvetett uton ennek a nagy vagyoni erőnek értékéből valamit más nemzeti érdekek gyámolitására meggazdálkodnék.

Rengeteg milliók költetnek el a hadsereg véd és harczképességének fejlesztése és állandó ellátása czimén, de arra nem gondol a hadügyi kormányzat, hogy azokból a milliókból valami vissza is térüljön a nemzet számára. A hadsereg ellátási kölcségeinek java részét az élelmezési czikkek veszik igénybe, és épen e rovatban lenne alkalom a a hadseregre költött milliókból megmenteni bizonyos részt a gazdasági fejlődés feltételeinek biztositására is.

A hadügyi kormányzat a hadseregnek élelmi czikkekkel való ellátását vállalkozó szállitók által eszközli. A szállitást árlejtés utján annak adja, a ki legolcsóbban vállalkozik. Igen természetes, hogy a szállitó magánüzletnek tekintvén a vállalatot — azt elsősorban a saját érdekeire igyekszik kihasználni.

A terményeket onnan szerzi be a hol legolcsóbban kapja. Legolcsóbban pedig ott kap, a hol a termények minőségileg legrosszabbak.

Ki lehet mutatni statistikailag, hogy az osztrák-magyar hadsereg szállitói csak is a végszükség esetén reflektálnak a hazai terményekre, mert a külföldi gabonát — és igen természetesen a legselejtesebbet — olcsóbban beszerezhetik, mint a magyar termelők terményeit, ennek pedig az a következménye, hogy a hadsereg czéljaira a külföldi termelők hizlaltatnak fel, nó meg a szállitók — csak egy faktor nem húz hasznot e vállalatból: a magyar gazdaközönség.

Nagyon is megokolt tehát azok törekvése, a kik e veszedelmes rendszernek megszüntetését czélbavéve — használni kivánnak a magyar termelők érdekeinek.

Hiszen ha más állam kormánya és első sorban épen a legnagyobb katonai állam Németország megtudja azt cselekedni, hogy óriási hadseregének élelmi szükségleteit saját hazai termelőivel láttatja el — merőben érthetetlen, hogy mi, kik sokkal kevesebb okkal — de aránytalanul nagyobb áldozatokat hozunk a hadseregnek — mint Németország lakói — tovább is tétlenül nézzük annak a rendszernek káros eredményeit, a melynek keretén belöl csak a külföld és a magánhaszonra dolgozó szállitók jutnak anyagi előnyökhöz, de a nemzet nagy kontingensét képező gazdaközönség merőben elzárassék az ot méltán megillető előnyökhöz való juthatástól.

Teljes méltánylattal emlékezhetünk meg tehát a gazdasági egylet nagygyülésének kezdeményezéséről, s csak arra akarjuk figyelmeztetni, hogy már megjelölték azokat a módokat, melyeknek alkalmazása mellett a magyar termelők érdekeinek nagyobb gyámolitása elérhető — akkor ne álljanak meg a féluton, s inditsák meg tényleg is az akcziót még pedig gyorsan és kellő erélylyel.

Azok a segédeszközök, melyeket kitaláltak szerintünk is alkalmasok arra, hogy e káros rendszer megszüntetése mellett a hadügyi kormányzat révén gazdasági feladatok is megoldassanak.

—n.

Politikai hirek.

Magyar miniszterválságról beszél a „Wiener Allgemeine Zeitung.“ E szerint Gróf *Széchenyi* Pál kereskedelmi miniszter még a választásokat megelőzőleg visszalép a miniszterségtől, s helyét egy *erdélyi mágnás* (vajh ki ő?) fogja elfoglalni — Hát aztán a nemes gróf miért uat rá oly hamar a piros bársony székre — ezt is meg kellene mondani annak a jól értesült *Allgemeinenek.*

Gróf Bethlen András brassómegyei főispánról azt ujságolja a „Pesti Hirlap“, hogy főispáni állásáról való lemondását már benyujtotta a belügyminiszterhez. A grófot egyetlen fiának elhunyta által ért mély csapás inditotta e lépésre. Mennyiben felel meg e hirlelés a valóságnak, azt a beavatottak fogják meg mondani. Mi azonban kételkedünk benne. Bethlen András gróf jó szolgálatokat tett már eddigi müködése által is s igy a kormány nehezen fogja az esetleges lemondást elfogadni.

Rendszerváltozás Oroszországban. A „Daily News“ pétervári jelentése szerint az orosz politikai rendszerben nagy változások vannak küszöbön. Orsewszki tábornok, a csendőrség volt főnöke, állitólag emlékiratot terjesztett a czár elé, melyben kifejti, hogy rendszerváltozás nélkül a foradalom elodázhatlan.

A csehországi németek és Magyarország. Mint Pilsenből jelentik, az ottani német kereskedők és iparosok egylete elhatározta legutóbbi, jól látogatott gyülésén, hogy állást foglal a magyar nyerszterményekkel szemben meginditott cseh izgatás ellen, melyet politikai és gazdasági tekintetekben egyaránt kárhozatosnak tart. Határozatában az egylet kifejezi azon óhaját is, hogy Magyarországgal föntartassanak a jógazdasági viszonyok.

Franczia készülödés. A „Nordd. Allg. Ztg.“ a franczia próbamozgósitásról igy ir: Bár a mozgósitási kisérlet csak oktoberben tartatik meg, a mozgósitás hire a franczia hadsereg köreiben már jóval elöbb meg teszi hatását, mert bár azok az illető hadtestek, a melyek a nyugoton és délen képezendő alakulatokra kirendeltetnek, a mozgósitási parancsot csak az utolsó pillanatban kapják is meg, kétségtelen, hogy minden hadtest parancsnokság már jóval elöbb meg tesz minden intézkedést, hogy minden egyes hadtest, ha reá esnék a próbamozgósitás, haladéktálanul hadilábra állitható legyen. Az északkeleten és a Páris környékén levö csapatok az állandó készenlét miatt ugy is elönyben vannak. E rendszabály érdemleges hordereje tehát hasonlithatatlanul jelentékenyebb, mint első pillanatra látszik.

A bolgár kérdés ujra forduló pont előtt áll. A regensség nem fog ugyan visszalépni mint franczia orosz forrásból hiresztelték, hanem összehivja a nagy szobranyét s ujabb felhatalmazást kér tőle. A nagy szobranye összehivásával azonban ujra napirendre kerül a fejedelemválasztás ügye, pedig minden jel arra vall, hogy a kabinetek közt ez ügyben ma ép oly kevéssé létesült megegyezés, mint hónapokkal ezelőtt.

A román rezoluczió.

A nagyszebeni román konferenczia véghatározatát már röviden ismertettük. A rezoluczió teljtartalmulag igy szól:

A Sz. István koronájához tartozó országok román választóinak képviselői megjelentek a nagyszebeni választói értekezleten, hogy a haza s különösen a román nemzet helyzetét fontolóra vegyék s megállapitsák, hogy mily magatartást tanusitsanak a román választók a küszöbön álló képviselőválasztások alkalmával; midőn ezuttal konstatálják, hogy a helyzet 1884 óta nem fordult jobbra, hogy a kormányhatalom a népek valódi érdekeit, különösen a román nép jólétét és haladását nem viseli szivén, sőt ellenkezőleg az elnyomás és üldözés még elviselhetlenebb jelleget öltött; midőn továbbá konstatálják, hogy e szomoru tapasztalatokkal szemben a passziv rezisztencziánál egyéb védelmi eszközük nem marad, hogy a politikai, erkölcsi és anyagi romlásból, a mennyit lehet, megmentsenek: alapos megfontolás után elhatározták:

1. Hogy az 1881-ben és 1884-ben felállitott programmot továbbra is fenntartják, a hetedik pont ama szakaszának, hogy „a nemzeti párt küzdeni fog a kormány részéről kiinduló magyarositási törekvések ellen“, oly módositásával, hogy „a kormány vagy bárki részéről...“ (E módositás a magyarositó egyesületek részéről ujabban megindult mozgalmakra vonatkozik)

2. Hogy a passziv ellenállás politikáját az erdélyi románokra vonatkozólag fenntartják.

3. A tulajdonképeni Magyarország és a volt katonai határőrvidék románjaira vonatkozólag: tekintve, hogy a választási visszaélések és a választási listák összeállitása körül tanusitott törvénytelenségek, a közigazgatási közegek erőszakos befolyásolásai, a vesztegetések, az ellentállni merészkedőkkel szemben való fenyegetések nem szüntek meg; tekintve, hogy a nép rendszeresen demoralizáltatott, hogy e befolyásolások szeretet helyett undort és megvetést keltenek benne a fennálló instituczió, sőt az állam és a müvelt társadalom czéljai iránt is, hogy az államhatalom ez elhibázott eljárása állandóan aláássa a hazafiságot és polgári erényeket, ami minden esetre veszélyes következményeket vonhat maga után a haza jövőjére, a béke, haladás és müvelődés müvére vonatkozólag; tekintve továbbá, hogy a választások körül követett ilyen eljárás lehetetlenné teszi a választóknak véleményük szabad nyilvánitását s igy az ország közéletébe beoltják a hasugságot, a kormányzat és közvélemény lényegét meghamisitják s a bajokat azok előtt is eltitkolják, a kik hivatva volnának rajtok segiteni; végül tekintve, hogy a népvezetők legszentebb, leghazafiasabb és legmorálisabb kötelessége a népet becsületes, bölcs tanácsukkal a romlástól, a hazát, a trónt és a nép nemzeti életét a veszélytől megóvni:

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCÁJA.

1887. május 12.

A kék hegyeken tul.

(Memoire.)

III.

(Vége.)

Irma! Már a kiábrándulás, szomoru lemondás váltotta fel azt a nyáréji álmot, az utóbbi napok izgalmas viszontlátását; már megtanultam volt lemondani és maga ismét felzavarta nyugalmamat.

A kert fáin fakó levelek, a füzfalvi réten elnyilt vadvirágok mutatták a nyár kora elmulását mikor egy napon levelet kaptam magától.

Milyen hangon irt maga hozzám?!

.... Elemér!

— Nincs bátorságom férjem oldalán meglátogatni gyermekkorom meghitt helyeit. A nagy, zöld salus házat, melyben először és utoljára voltam boldog; a rétet hol minden talpalatnyi föld, a kertet, hol minden bokor vádat mondana ellenem, a miért látszólag elfeledtem őket.

És maga Elemér? Félek magától

Kiragadtak, elhoztak csendes falujokból oda a nagy város zajába, mintegy bábut kitettek az emberek szemeinek. Csak most eszmélek, most érzem mit tettek velem?

Játékszerré tett az anyám! Jól tudom, megbüntet az Ég e vádért, de magának magyarázattal őszinte vallomással tartozom.

Maga életét koczkáztatta értem; kötelességem egyedül magának e vallomást tenni, habár legnagyobb lelkierőbe kerül is.

Az utolsó napokban, esküvőm előtt fedezte fel anyám miért kellett ezeknek igy történni. Mikor abba a városba érkeztünk, anyámnak csak annyi vagyona volt, miből pár évig, számitása szerint férjhezmenetelemig mindkettőnknek kényelmes életet biztosithasson. Nyilt házunk fényes, pazarul ellátott volt. Mosolygó, könnyelmü „bonne societe“ látogatta s anyám terve mindenben kedvezőleg haladt a megvalósuláshoz. Már másfélév után kezemet kérték többen; de anyám visszautasitotta őket fiatalságomat hozva fel okul. Hazugság volt!

A kérők nem feleltek meg számításainak. Azután valóságos ostrom alá vettek vallomásaikkal s bár mindannyitól megtagadta anyám kezemet, nem igyekezett visszatartani őket. Két évig tartott e hajsza s fokozódott boldogtalanságom. Olyan egyedül éreztem magam e folyton mosolygó, hódolattal környező hideg arczok közt. Hidje el egyedüli boldog perczeim azok voltak, melyeket a körükben eltöltött nyár visszaemlékezésének szentelhettem s hányszor forditottam könnytől nedves szemeimet vágyakozva a kék hegyek felé! Egyszer meg is kisértettem ellentmondani anyám akaratának s kifejeztem, hogy visszavágyom ide magokhoz....

Sohasem feledem anyám gunyos szavait. „Gyerekség — mondá — ne is beszélj róla! Aztán ő elfeledett régen, gyermek álom volt. Igyekezett e két év óta hirt is venni rólad. Falura temetni el magad, örökre. Az unalom posványos hazájába. Tégy le e bohó, ábrándos gondolatokról, melyeknek megvalósitása beleegyezésemmel nem megtörténni soha.“

Igy beszélt, ha magokról szóltam előtte s én megpróbáltam engedelmes leány lenni s beletörődni anyám által elrendelt sorsomban. Igyekeztem jókedvünek látszani s mosolyogva járni, kelni; s ki kutatta volna e felületes emberek közt, hogy e jókedv, mosoly ellentétben áll arczom halványságával. Végre a harmadik évben anyám komoly udvarlónak jelezte Aurélt, mostani férjemet s én a gyülölet és rokonszenv érzelmei nélkül iránta, elfogadtam kezét s nejévé lettem azon a reggelen, mikor maga olyan regényes tanuja volt esküvőmnek. Tervünk szerint anyám nyugodtan s férjem által biztositott kényelemben otthon maradt s mi ide .... fürdőre utaztunk. Az én elhatározásom szerint történt. Látni akartam falujokat, gondtalan gyermekéveim boldogságának temetőjét — s párbaja után magát. És miért ne vallanám meg, — hisz ugy ugy sem találkozunk többé — az elfojtott első szerelem maga iránt ismét feltámadt lelkemben bebizonyitva látva a párbajjal viszonzását, kétszeres erővel tett érzelmeim rabjává. Találkozni akartam magával, hogy kiragadjon az örvényből, melyben érzem, hogy előbb-utóbb elveszek ..... Már két hónapja, hogy itt vagyok s nem volt erőm megvalósitani elhatározásomat. Mit teszek, ha maga eltaszit, férjem vonzalmát elveszitem s anyám szeretete megszünik számomra .... Határoztam! Elhagyom a fürdőt, melyen csak azért voltam két hónapig boldog, mert közel voltam magához, s a helyekhez, hol volt életemnek egy nyara, melyben illatos volt a virágok nyilása, ragyogó a napsugár s édes a lét .... Tekintsen sokszor a kék hegyeken tul, pillantásaink fele utján találkoznak!

Irma.

Alig futottam át e sorokat — lelkemben a bocsánat, szivemben az ujra ébredt szerelem elhamvadtnak vélt régi üdve kelt fel egész nagyságában. Kinos önvádat éreztem tétlenségemért s a remény, hogy még visszaadhatom elvesztettnek hitt világának, visszaköltcsönözte lelkem ifjui erejét. Látni akartam — hogy birhassam, kiragadhassam boldogtalanságából, melynek okozója nagyrészt én valék, Szerettem ujra minden csepp véremmel s másodszor hagytam el bucsuzatlan a szülői hajlékot, hogy felkeressem.

Megérkeztem a fürdőre, honnan levelét hozzám intézte s lázas izgatottsággal kérdezősködtem maga után.

Egy csinos rococo erdőszéli lakra mutattak.

Az ablakok táblái be voltak csukva, üres volt a ház.

Azon nap reggelén utaztak el a távoli állomásra; hogy visszatérjenek oda, hol először elveszett számomra.

Megakartam előzni s kocsira ülve — őrült sietéssel hajtattam a jelzett indóházhoz, honnan elutazásuknak kellett másnap reggel megtörténni.

Egész éjjel erdő közt haladt a kocsi s én egészen beleéltem magam a gondolatba, hogy feltalálom ismét, örökre . . .

Emlékezetes éj!

Ujra még egyszer megragadta lelkemet az élet szeretete s tágult kebellel szivtam az éj üde, éltető levegőjét, melynek hüs érintése rásimult forró homlokomra s szelid érintéssel csillapitotta arczom tüzét. Van hát fénye a csillagoknak varázsa a természetnek!

A mult minden keserüsége, a jövő reményteljes, biztató ereje ismét visszaszerezte csüggedt lelkemben az évek ótu megzavart összhangot. Értettem a lehajló falombok suttogását, az erdőzugástól kellemesen háháboritott, nyári éj beszédes csendjét. Ragyogó, derült éj volt ismét a fejem felett s jól esett szemeimet felemelve, elmerengni sejtelmeket keltő végtelenségén. Mintha szárnyakat kapott volna lelkem, oly szabadnak éreztem magam.

Alig vettem észre, midőn a holdsugaras, éjjelt felvátotta a reggel s egy gyors fordulattal kiért a kocsi az erdőszélén elterülő tisztásra, melynek végén kivehettem az indóház körvonalait, a mozgó embereket. Szerettem volna megelőzni a kocsit, melyet száguldva röpitettek a futásra ösztönzött lovak. Egy kerülővel lehetett az állomás udvarára jutni s agyamat, egészen rabbá tették a viszontlátás gondolatai, szivemet a fékezhetetlen vágyak . . .

Már tul volt kocsim az indulásra készen álló hosszu vaggonok során s beakart fordulni az ákáczoktól köritett udvarra, midőn megpillantottam az utat elzáró, lebocsátott korlátot. Önkénytelenül ugrottam fel az ülésből fájdalmas kiáltással, midőn hangomat a vonat sivitó fütyölése törte meg.

Kétségbeesésemben leugorva tehetetlenül ragadtam meg a korlátot, mialatt a vonat gyorsuló dühörgéssel haladt végig a vágányokon s egy pillanat mulva szemeim elé tért.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Mindez okokból, eltekintve attól, hogy az eddigi tapasztalatok nyomán a magyar országgyülés mostani kormánya alatt mi biztositékot sem nyujt az iránt, hogy az általa megszavazott s a korona által szentesitett törvények meg is tartassanak, az értekezlet azon országrészekre nézve is elhatározza a választásoktól való tartózkodást, egyuttal azonban felhatalmazván a központi választó bizottságot, hogy az oly kerületekre nézve, melyekben programmunk érdekei azt kivánják, hogy pártunk jelöltet állitson, ama kerületek inditványára kivételt tegyen.

4. Az értekezlet részéről a román népnek javasolt magatartás világosan kifejtve s az okok felsorolásával, memorandum alakjában az értekezlet által kijelölendő küldöttség utján hozassék a legfelsőbb trón tudomására, hogy ez a magatartás érdeme és nem elleneink magyarázata szerint itéltessék meg.

5. E programmnak és a konferenczia határozatainak keresztülvitele czéljából tizenegyes-bizottság választatik oly megbizással, hogy a törvényes határokon belül minden szükséges intézkedést megtegyen ugy a küszöbön álló képviselő-, mint a megyei választásokra vonatkozólag, egyáltalán kövessen el mindent, ami a román nemzeti ügy védelmére s a bel- és kültöld közvéleményének felvilágositására szükséges. Az emlitett bizottságnak a legnagyobb szorgalom és tevékenység ajánltatik.

Pártélet.

A magyarországi szerb választók május 8-án tartottak Ujvidéken értekezletet a szerb nemzeti szinházban. Megjelentek e gyülésre mintegy nyolcz—kilenczszázan. A gyülés lelke Tomity Jáso volt. elnökválasztás után Tomity javaslatba hozta a „szerb párt“ szervezkedését és e gyuttal azt is, hogy minden szerbek által lakott kerületbe foguak szerb képviselőjelöltet állitani és egy párthoz sem csatlakoznak, mert — ugymondja Tomity — a kormány rossz, a mérsékelt ellenzék rosszabb s a függetlenségi párt a legrosszabb, mert kebeléből kizárta azt a férfiut, a ki a szerbeket az országgyülésen oly melegen pártolta. Dr. Polit és társai nem jelentek meg a gyülésen.

Félegyházáról irják, hogy daczára a függetlenségi párt kebelében megtartott próbaszavazásnak a melynél Holló Lajos 125 és Csanádi Sándor 100 szavazatot kapott, Csanádyt mégis fel fogják léptetni.

Orosházán a függetlenségi és 48-as párt a tervezett népgyülést f. hó 15-ére halasztotta el. E hó 8-án d. u. 3 órakor a kormánypárt értekezletet tartott, mely alkalommal párttá megalakult. Az antiszemita párt ujból is a volt képviselőt, Veres Józsefet kandidálta, utóbbi a jelöltséget el is fogadta.

A poroszlói kerületből jelentik május 9-ről: Csávolszky Lajos a függetlenségi párt poroszlói képviselőjelöltje ma délelőtt 11 órakor tartotta programmbeszédét a poroszlói választó-kerület központján, Poroszlón. A programmbeszédet megelőzőleg a kerület köztiszteletben álló képviselője, Papszász György tartott beszámoló és egyuttal bucsu beszédet, melyet a lelkesedett hangulatban levő választóközönség nagy rokonszenvvel fogadott. Elmondta, hogy családi körülményei nem engedik, hogy a függetlenségi pártnak hat évvel ezelőtt kezébe tett zászlóját tovább is lobogtassa, utódul ajánlja Csávolszki Lajost, kit az értekezlet lelkesedéssel fogadott. Kerekes József ref. lelkész inditványára az értekezlet 9 tagu küldöttséget küldött ki, hogy a képviselőjelöltté kikiáltott Csávolszky Lajost a programbeszéd megtartására felkérje. Csávolszky megjelent a választók közt s megtartotta többszörös éljenzéssel kisért programmbeszédét. Délben az „Ujvilág“ nagytermében 100 teritékü bankett volt.

Nagyvárad, máj. 10. A nagyváradi szabadelvüpárt választmánya ma Némethy Károly elnöklete alatt gyülést tartott, melyen párttagok is rendkivüli nagy számban voltak jelen. A választmány elhatározta, hogy folyó hó 22-én a képviselőjelölt felállitása czéljából közgyülés fog tartatni, melyen inditványoztatni fog, hogy Tisza Kálmán miniszterelnök, a város jelenlegi képviselője, számos tagból álló küldöttség által átnyujtandó feliratban keressék fel a jelöltség elfogadására.

A lippai választókerület szabadelvüparti képviselőjelöltjének Ambrózy Béla bárót a hidegkuti pártértekezleten f. hó 8-án egyhangulag nagy lelkesedés mellett kikiáltották. Ambrózy Béla báró, ezer választópolgár jelenlétében, általános lelkesedés közepette mondotta el nagy hatásu programmbeszédét.

Pozsonyból távirják: A Pozsony városi I. kerület szabadelvü pártjának Neusziedler képviselő, Pisztory, Mihályi és Pekovics előkelő polgárokból álló küldöttsége a fővárosból visszaérkezvén, a pártnak azon jelentést tette, hogy Baross Gábor közlekedési miniszter, a küldöttség által a párt nevében felajánlott képviselőjelöltséget elfogadta.

Galgóczról távirják: A kedden tartott pártgyülésen képviselőjelöltül kikiáltatott a galgóczi kerület részére Benkő László nyitrai földbirtokos, a zsámbokréti kerületben pedig Drucker Ágost, galgóczi plébános. Mindketten antisemita programmal lépnek föl.

A sz.-fehérvári függetlenségi párt végrehajtó bizottsága, a legközelebbi nagygyülésnek két képviselőjelöltet fog proponálni: Károlyi Gábor grófot és Nagy Ignácz helybeli ügyvédet, ki a mult választásnál is a párt jelöltje volt.

A regale megváltás kérdéséhez.

A szövetségbe lépett gazdasági egyleteknek május 10-én Bpesten megtartott nagygyülésén tárgyalás alá vétetett többek között a regale megváltás kérdése is.

Az ügyet dr. *Csillag* Gyula adta elő.

Az előadó utal arra, hogy a regálemegváltás ügyében a gazdasági egyesületek már hoztak határozatot, de a pénzügyi állapot hátráltatja a kérdés megoldását.

Szerinte a regale megváltása első a helyes eljárási sorrendben s a nélkül semminemü behatóbb reform a szeszes italok élvezetének akár egyedárusság, akár másnemü megadóztatás utján a kincstár javára leendő hasznositásából nem remélhető. Erre áttér a Sigmond Dezső szeszmonopolium javaslatának ismertetésére és külföldről behozott minden rendü égetett szeszes folyadékra is, e végből ilyeneknek behozatalát külön engedélyhez köttetni és a jövedéki adóteher arányában megfelelő vám alá vonni kivánja, miután a szeszmonopolium kérdése a végrehajtó bizottság által nem tüzetett napirendre, csak arra terjeszkedik, miként volna ennek behozatala összeegyeztethető a fennálló regale-jogok meghagyásával? és arra a következtetésre jut, hogy a monopolium üzleti tevékenységét kimondhatatlan békóba vernék azon korlátok, melyek a regale jogokban gyökereznek. Ehhez még hozzá kell venni, hogy mindkét monopoliumot a végből, hogy hatályosak legyenek, szigoru szabályokkal kellene megvédeni a kijátszások, csempészet és egyéb visszaélések ellen. A kir. kisebb haszonvételek megszüntetését az előadó szerint tovább halogatni nem czélszerü. A földbirtokosoknak, kiknek érdekeit a gazdasági egyesületek szövetkezeti nagygyülése hivatva van tolmácsolni, minden alkalmat meg kell ragadniok e megváltás sürgetésére.

Az áldozat, melyet az állam az italmérési jog e megváltása által hozna, dusan kárpótoltatnék az által, hogy az állam a szeszes italoknak, illetőleg azok üzletének megadóztatásával magának oly jelentékeny bevételi forrást biztositana, melyből nem csak a regale-váltságadósság kamatai s törlesztési részletei fedeztethetnének, hanem az államháztartás javára nevezetes többlet is elérhető volna.

Azután ismerteti Dánia, Hollandia, Svájcz, Orosz, Svéd-, Angol- és Francziaország azon törvényeit, melyeknek czéljat az italmérések megadóztatása képezi. E en italmérési adók s illetékeknek összege néhol igen magas, másutt mérsékeltebb, mert a fogyasztás megadóztatásáról más módozatok által is gondoskodva van. Az előadó azt tartja, hogy hazánkban a regalejog megszüntetése esetén az azzal eddig is nevezetesen terhelt italmérésnek oly mérvü megadóztatása mely a megfelelő államadósság törlesztése mellett az államnak még ujabb bevételt is biztositana, sem igazságtalan, sem pedig szokatlan eljárás nem volna. Sőt, ha a szeszre nézve tisztán eladási monopolium hozatnék be: a különös italmérési adók e mellett is fennállhatnának.

Ezek után a következő határozati javaslatot ajánlta elfogadásra:

„A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyülése fentartja s megujitja a királyi kisebb haszonvételek megváltásának szükségessége és sürgőssége iránt tavaly hozott határozatát, azon hozzáadással, hogy akár a szeszmonopoliumnak, akár az italmérési adóknak netán czélba veendő behozatalát az italmérési regale jog megváltásának mindenesetre meg kellene előznie.“

A nagy figyelemmel meghallgatott előadás után a tárgyhoz hozzászólott *Viczmándy* Győző, nyilatkozván a tulajdonosok jogainak folytonos nyirbálása ellen, és azt mondá, hogy ha az eddigi eljárás meg nem szünik, a regálebirtok teljesen elfog veszni, s nem lesz szükség a megváltásra. Azt tartja tehát, hogy csak érdekében áll a gazdaközönségnek, ha a megváltás mielőbb megtörténik. Különben e késedelem veszélylyel jár. Hosszabb indokolás után beterjeszti a következő határozati javaslatot:

„A szövetségre lépett gazdasági egyesületek nagygyülése föntartja és megujitja a bor, sör, pálinka és ezzel rokonnemü szeszes italok árulási joga megváltásának szükségessége és sürgőssége iránt mult évben hozott határozatát, azon hozzáadással, hogy a nagyon előrehaladt és alkalmas idő elszalasztása oly káros következményeket idézhet elő a melyek a békés uton való megváltás nehézségeit szaporitanák és a fönálló tarthatatlan helyzet igazságos orvoslását lehetetleniteník.“

Andrássy Manó gr. ugyancsak azt a nézetet vallja, mert a gazdaközönség érdeke nagyon is megkivánja, hogy minden complicatió kerültessék és hogy a kérdés teljesen tisztázva oldassék meg.

Kuslowsky lovag, a galicziai gazdasági egylet küldötte, német nyelven hosszabb beszédet mondott, fejtegetvén a galicziai regale viszonyokat s azt a helyzetet, melyben jelenleg a Galicziai földbirtokosok vannak, reámutatva a gácsországi és magyarországi regalebirtokosok közös érdekeire.

Hegedüs Sándor a javaslat utolsó pontjához szólott és hosszasabb beszédben kifejté, hogy a szeszmonopolium és az italmérési adó kérdésének megoldása és a regale jog megváltása egy időben kell hogy történjék, mert egyiknek való eldöntése megkötné teljesen a kormány kezeit. Nem is tartja oly lehetetlennek az egyidőben való megoldást, mint az előadó.

Károlyi Sándor gr. az előadó javaslatát fogadja el. Nem tartja lehetőnek, hogy a két kérdés együtt volna tárgyalható, mert a kettő elválaszthatatlan kapcsolatban nem áll egymással. Egyébként, ha a nagygyülés az előadó javaslatát fogadja el, nincs kizárva a lehetősége, hogy a kormány egyszerre létesitse a megoldást, de a gazdák érdeke, hogy a megváltás megelőzze az adózás kérdésének rendezését.

Somsich Pál sajnálatát fejezte ki, hogy a magyar országgyülés, melynek legnagyobb része gazdákból áll, épen e fontos kérdés megoldását ily sokáig huzza-halasztja. *Viczmándy* Győző módositását fogadja el.

Tarnóczi Gusztáv szintén a Viczmándy módositásához csatlakozik. *Fenyvessy* Adolf, *Zichy* Nándor és *Haviar* Dániel a megváltás gyorsitása érdekében szólaltak fel, mire az elnök feltette a kérdést s a nagygyülés az előadó javaslatát elfogadta.

Az akadémia nagy hete.

Budapest május 10.

Ma délután mind a három osztály ülést tartott, a mely alkalommal megtörtént a pályamunkák bemutatása, az uj pályakérdesek kitüzése és az osztályokba ajánlott tagok fölött való szavazás.

Az I. osztályban javaslat tétetett az akadémiai nagyjutalom s a Marczibányi-féle mellékjutalom kiadása iránt. Az elsőre javasolva van (a dij megosztásával) Szász Károly és Lévay József költői működésükért, a mellékjutalomra pedig Szilády Áron a „Régi magyar költők tára“ cz. munkájáért. A Sámuel-dijra javasolja az osztály Négyessy Lászlót, a „Szegedi nyelvjárás“ cz. értekezéséért. Dicsérettel való kitüntetésre javasolja Korda Imrét. A Bulyovszky-dij ezuttal nem lesz kiadva; uj pályázatot hirdetnek, a kétszeres dijjal: 400 aranynyal. A Lukács dijra való pályázat eredménytelen maradt s szintén ujra hirdetik. Uj pályakérdések fognak kitüzetni a Raskó-, Gorove-, Karácsonyi-, Marczibányi-, Teleki-, Nádasdy-jutalmakra.

Az első osztály tagválasztásának eredménye a következő: Beadatott 25 szavazat. Ebből 17 szavazatot nyert Berczik Árpád s 18 szavazatot Pecz Vilmos, tehát mindketten levelező tagokká lettek. Kivülök Ábrányi Kornél kapott 13 szavazatot, dr. Bacher Vilmos 13 at, Csengeri János 10-et, Ferenczy József 11-et, Halász Ignácz 16-ot s id. Szinnyey József 7-et.

Legtovább tartott a szavazás a II. történelmi és államtudományi osztályban, a melyben harminczнál több tag volt ajánlva megválasztásra. Az ülésen Pulszky Ferencz elnökölt. A szavazás eredménye a következő: Ajánltatnak az osztály által tiszteleti tagokul: Brassai Sámuel és br. Radvánszky Béla. Rendes tagokul: Schwarz Gyula. Levelező tagokul: Acsády Ignácz, Medveczky Frigyes, Orbán Balázs, Pulszky Ágost és Schnierer Aladár. Kültagokul: Bodor Lajos a római statisztikai hivatal igazgatója és Zakrzewsky Vincze krakkói egyetemi tanár Az osztály által kitüzött jutalmak közül csak a Gorove-dij (100 arany) adatik ki a 3. számu „Ethikai determinismus elmélete“ czimü münek. A Fáy-féle nyilt pályázatra, mely egy mezőgazdasági kérdésre tüzetett ki, 3 ajánlat érkezett be. Az osztály határozata szerint a palyakérdés kidolgozásával dr. Póly Jakabot fogják megbizni.

A III. osztály a Bésán-féle 200 aranyos s a névtelen mérnök 1000 frtos jutalmára beéékezett pályaművek felett i[…] Az elsőre csak egy pályamű érkezett (Az electrodynamo-meterről), a melyet [...] talmazásra ajánl az osztály; a második [...] lyázaton három pályamű versenyzett [...] osztály „a csekély esésü folyó szabályozá[...] kérdésére kitüzött 1000 frtot az első [...] műnek ajánlja kiadatni. A III ik osztá[...] ban levelező tagokul megválasztattak: B[...] ler Ágost és Inkey Béla; rendes- és k[...] taggá választás nem történt.

A tordai dalkör Nagyenyed[...]

Nagyenyed, máj. [...]

A theol. akadémia dalkarának f. [...] 8 án adta vissza a tordai dalkör a köl[...] A délután 3 órakor érkező énekeseket [...] Bethlen kollegium ifjusága fogadta a v[...] végén, dal- és zenekarával élén. Riadó[...] jen, három ágyu lövés, a jeligéjöket és [...] theologiai dalárdisták fogadták kedves [...] dégeinket, kikhez Kovács Albert elnök[...] tézett csinos beszédet, s kötötte fel a to[...] dalkör zászlójára a theol. dalkör bokré[...] A lengő selyem zászló alatt álló tordai [...] kesek jeligéjöknek eléneklésével közö[...] meg a szives, várakozáson felüli, fog[...] tást. Ennek az érzelemnek adott kifej[...] Szabó Ferencz tordai alelnök beszédé[...]

Az impozáns menet a magyar u[...] végig élénk zeneszóval vonult fel a B[...] len kollegium udvarába, honnan vendég[...] ket az elszállásoló bizottság szállás[...] vezeté.

Az este 8 órakor kezdődő dal[...] szinhelyét, a városháza disztermét, N[...] Enyed város müpártoló közönsége, a [...] len-föiskola egész ifjusága, a szó telje[...] telmében zsufolásig tölté meg. A müsor [...] számát, Thern Károly „Dalünnep“ ét[...] lő tordai dalkört oly tapsviharral [...] milyent rég nem hallottunk. És a köz[...] elismerése méltó is volt a kitünő dal[...] működésével szemben. Az a finom ha[...] nezet, a forték és pianok betartása, [...] batos előadás dicsérik önmagukra is [...] dalkört, különösen pedig annak fárad[...] karnagyát, Iszlay Márton urat.

A közönség hasonló lelkesedéssel [...] gadta az egyesült theol. dalkör és fő[...] vegyes kar, Varga József zene-tanár [...] tése alatt előadott részletet a Haydn[...] „Teremtés“ czimü óratóriumból. S még[...] szer ismétlődött a lelkesült jelenet, [...] Dürnertől „Vihar“ czimmel a tordai, [...] enyedi és theologiai dalkar egyesült[...] énekelte olyan animóval, préciz, hogy a[...] értők állitása szerint ritkitja párját.

Szünet közben Kovács Albert [...] óriási koszorut nyujtott át a tordai d[...] nek, melyet Enyed szép leányai kötö[...]

Volt egy vonós-négyes, melyet [...] mann Lajos, Posoni Antal, Rácz Jás[...] Pataki Gábor urak adtak elő Haydn-t[...] Rácz János urtól hallottunk egy mű[...] solot, zongorán kisérve Veress Laj[...] által. Br. Kemény György zenekiséret[...] lett czimbalmon magyar népdalokat [...] elő oly gyakorlottsággal, milyent egy [...] kezdőtől nem várhatni.

A dalestélyt táncz követte, mely [...] sze benyult az éjszakába, — és közö[...] csora.

Eltávozott kedves vendégeink m[...] kal vitték egy jól eltöltött nap em[...] hátra hagyták sziveinkben emlékőket. V[...] a két ősi nemes város között e lépé[...] szorosabb összeköttetést hozna létre, [...] minden évben Torda egyszer Enye[...] megforditva legyen.

Bo[...]

Erdélyi bazár.

Budapest máju[...]

Ma nyilt meg az erdélyi nép és iparos[...] állitási nagy iparcsarnokban kiállitott gazdag ipar[...]

Az egyik utolsó kocsi ablakához támaszkodva a maga arczát láttam Irma, a mint epedő tekintettel csüngött a mi távoli falunk lelkébe vésődött körvonalain s utolsó pillantását már nem láthattam könnyeimtől

Ott álltam tompa, fájdalmas merengésben sokáig, lelkemből kiszakadt tekintettel nézve az elhaladt vonat után, a mig a gép utolsó füstfoszlánya is eloszlott a láthatáron.

Aztán megsemmisülve tértem vissza a füzfalvi rét szélén álló csendes, szülői hajlékba, s csak néha nézek megtört tekintettel a kék hegyek felé — de átlépni rajtok nem lesz erőm soha.

Mire való volna egy harmadik viszontlátás két halottnak?

Próbáljunk temetkezni!

Bartha Imre.

Ronald és Misette.

Delpit után: Ignácz István.

I.

(Folytatás.)

Mikor kiértek az utra, mely Camboból Ustaritzba vezet, rémitő dörgés állitotta meg őket, ugyanakkor egy nagy felleg, fekete mint a holló szárnya, boritotta el az eget, majd veres fény szakitá meg a felhőt pillanatig bevilágitva az ég elmos arczulatját.

— Gyorsan, gyorsan Misette! mondá Ronald. El akarta érni a paplakot a zivatar kitörése előtt.

Misette hátra veté vastag hajfonadékát, mely menetközben arczát verdesé.

— Jól van, megázunk, mondá mosolyogva. Nekem mindegy.

— Nem, nem siess Misette!

— Fussunk hát, én nem bánom.

Azt gondolva, hogy elkerülik a vihart, futni kezdettek, s a vihar egy villáma elég lett volna, hogy megsemmisitse e gyönge teremtéseket, a kik még alig örültek a napfénynek.

Ez este Urigaray asszony belépett a paplakba, a mint a toronyóra nyolczat ütött. Argainarats abbé kertjében sétálva várt reá.

— Itt vannak a gyermekek, szent atyám, kérdé a nő.

— Nincsenek, Urigaray asszony.

— Pedig már elharangozták a takarodót.

Egyik se gondolt arra, hogy nagyon gyötörje magát a gyermekek miatt, nem ez volt az első eset, hogy Ronald és Misette ily későig kimaradtak. A lelki atya és az asszonyság tudták jól, hogy őket mindenki védelmezi, ha még nem értek haza, bizonyára nincsenek elfáradva, lehet, hogy vacsorálnak valahol, vagy az is megeshetik, hogy kugliznak. Ronald egyike volt e helység legjobb kuglizójának.

Egy paraszt fiu volt a mestere, uraim, a ki tanitványa volt Curuschetnek, pedig bizonyára Auruschet a kugli királya. A pap és az asszonyság betértek a szobába, a hol Josette, a szolgáló már elkészitette a játék asztalt. A partie alig tartott husz perczig egy vagy két alkalommal félbeszakitva: „ön csal, Urigaray asszzony! Hogy mondhat olyat lelki atyám?“ mikor csengőknek, s ördöngős vágtatásnak zaja hangzott az utczán. A pap felemelte fejét.

— Uram istenem! mormogá, ki jöhet ilyenkor Ustariszba?

E perczben egy utazó kocsi állott meg a paplak előtt. Argainarats abbé nem tudta mit gondoljon. Tehát neki szól ez a látogatás? Kevés idő mulva a szoba ajtó feltárult, s egy ötvenes korban levő magas, sovány, sima arczu, hosszu haju férfi lépett be azon, élénken körül nézve a szobában. A mit legelőbb megláthatott rajta az ember a sárgaszinü forradásos arcza s kiálló fogsora volt. Térden alul érő öltönyt viselt. Váratlan megjelenésében volt valami titokszerü, ugy hogy az apát s öreg barátnője szájtátva, egy hang nélkül bámultak reá.

— Azt hiszem Argainarats abbé urnál vagyok, mondá ez ismeretlen száraz hangon, erős angol kiejtéssel.

— Igen — igen bizonyára. Ön Argainarats abbénál van. Argainarats abbé én vagyok.

— Én Thornton Jakab lelkész vagyok.

A szikár, sima arczu ember magasra emelte fejét mikor ezt az öt szót kiejtette: „Én Thornton Jakab lelkész vagyok“, mintha valami nagy dolgot mondott volna, ugy kell lenni, hogy ez a kilencz szótag az ujon jött előtt delejes hangzásu volt. Urigaray asszony folyvást reá bámult, sohasem látott olyan sovány és olyan sima képü embert. Argainarats abbé egy szónak nem volt ura, bizonyára nem volt egészen ismeretlen előtte Thorton Jakab neve, de hol hallotta ő azt? Végre az idegen kimagyarázta magát.

— Én a Hawskley Ronald lord nagybátyja vagyok. Most már eszébe jutott Argainarats apátnak, hogy ez az a Thornton Jakab, a ki öccsének tanitásáért neki az évi dijat fizeti. A Ronald nagybátyja: Bizonyára az unokaöccsét jött meglátogatni. Mi sem természetesebb! A derék apát szerette volna elfeledtetni a fogadtatás hidegségét igy szólva:

— Nagyon . . . oh! nagyon örvendek, hogy szerencsém van kedves Urigaray asszony, ime a Ronald nagybátyja . . . Thornton ur könnyedén bólintott, s aztán szárazon kérdezé:

— Nemde öcsém nincs honn?

E pillanatbetban az ajtó nagy nevetések közt kinyillott és Misette felkiáltott:

— Oh néni, milyen jól mulattam. Ronald és én félóráig futottunk. Most már jöhet a zivatar!

Ronald a leányka megett állott mosolyogva. Még nem vette észre az idegent. Misette pillantotta azt meg először.

— Nézd, egy ur van itt! mondá Ronaldnak.

— Ez a te nagybátyád, Ronald, folytatá az apát.

Thornton tiszteletes egy lépést tett az ifju felé, a ki mozdulatlanul, elbámulva állott, merően nézve az anglius papra.

— Igen Ronald, az ön nagybátyja, az ön utolsó rokona, mondá az idegen. Fájdalommal tudatom önnel, hogy fivére Hawszkley Róbert lord meghalt. Azért jöttem, hogy önt felkeressem, ön mostantól kezdve angol pair, nagy vagyon örököse, s nevezetes család utolsó sarja. Öltse fel ön a gyászt.

Ronald folytonosan Thorntont nézte. Semmi változás nem volt észrevehető rajta, csak bizonyos tüz látszott fekete szemei mélyén. Rövid hallgatás után megszólalt:

— Igaz, volt egy fivérem: az Isten nyugtassa meg. Milyen volt ő bátyám uram? Barna vagy szőke? Hasonlitott hozzám? Ő meghalt. Azt mondják, egy vér folyt ereinkben és én nem ismertem őt, ő nem szeretett engem, öccsét, sem szegény atyánkat, a ki itt nyugszik egy hant alatt idegen sirok közt. És ön az én nagybátyám, uram? Ugy emlékszem csakugyan volt egy nagybátyám. Mindegy! ön csalódik, uram, nekem nincs más családom, csak ez itt, [...] csenek rokonaim, csak e jó lelkek, ki[...] neveltek, kik szeretnek engem.. Fi[...] meghalt, jól van, felöltöm a gyászt, s[...] kozom nyugalmáért.

Jakab ur jóakarólag mosolygott.

— Ön tapasztalatlan ember, Ro[...] tapasztalatlan és katholicus. Fivére[...] szer nősült, másodszor egy pápista [...] vett el.

Az ifju sápadt arczán halvány [...] látszott.

— Igen, viszonzá bátran, kath[...] vagyok, pápista, mint édes anyám. Ta[...] talatlan ficzkó!? Kevesebb valami[...] kutyánál, nemde? Ez nem sokat vá[...] a dolgon. Angol pair vagyok, nagy v[...] örököse, hires család sarj. Ön bátyám [...] gyeskedett tudomást szerezni arról, h[...] világon vagyok, s engem felkeresni jöt[...] ugyebár?

— Igen, Ronald, én önt felke[...] jöttem, jól mondá. Bucsuzzék el barát[...] s menjünk.

— Oh! hogyan, ily hamar?

— Igen.

Az ifju a pap felé ment, s meg[...] karját igy szólt:

— Tartsa meg a pairségét, czime[...] millióit, uram! Nem kell nekem a[...] semmi, azzal akarok élni, a kit maga[...] választottam. Elszakadtam családomtó[...] hazámtól. Menjen vissza a ködös Angli[...] Én szeretek és szeretve vagyok. Mi [...] egyéb nekem, mint a zugó erdők, a [...] meleg sugarai, a magas Pyrének és a[...] azurja?!

Thornton tiszteletes méltóztatott [...] solyogni. Valóban ez ifju kissé bi[...] tünt fel előtte. Megsimogatta hosszu h[...] s aztán igy szólt:

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mely fényes bizonyitékát szolgáltatja az erdélyiek kiváló szorgalmának és az ipar terén kifejtett munkásságának és képességének.

A megnyitáson jelen voltak többek között:

Széchenyi Pál gróf, Trefort Ágoston miniszterek, Tisza Lajos gróf, Károlyi Tibor gróf, Dessewffy Aurél gróf, Bánffy Béla gróf, Berzeviczy Albert államtitkár, Csernátony Lajos, Horváth Gyula, Hegedüs Sándor, György Endre, Emich Gusztáv, Fenyvessy Ferencz orsz. képviselők, Török János főkapitány, Kammermayer Károly polgármester s még számosan.

A megnyitás minden nagyobb ünnepélyesség nélkül folyt le.

Deseffy Aurél gróf a budapesti választmány elnöke körülbelül a következő szavakkal fordulva Széchenyi Pál gr. miniszterhez nyitotta meg a bazárt: Nagyméltóságu miniszter ur! Tisztelt! közönség! Van szerencsém az erdélyi közmüvelődési egylet budapesti választmánya által rendezett bazárt bemutatni, melynek kettős czélja van, először is bemutatni Erdély iparát az országnak, másodszor pedig itt állandó piaczot teremteni az erdélyi iparczikkeknek. Ha a gyári ipar mostani nagy előhaladottsága mellett párhuzamot vonunk közte s a mostani kiállitás között, ugy látjuk, hogy a házi ipar fejlődésére meg vannak a szükséges feltételek s a tovább fejlesztésére meg van az alap. Midőn megnyitom a kiállitást, köszönetet mondok Nagyméltóságodnak, hogy e helyiséget átengedte. Ajánlom figyelmébe a kiállitást.

Széchyenyi Pál gr. miniszter erre körülbelül a következőket felelte: „Üdvözlöm az erdélyi közmüvelődési egylet budapesti választmányát azon a téren, melyen az erdélyi ipart pártolja s melyen a kormány tevékenységével is találkozik. Jól tudom, mily hasznot hoz e bazár az erdélyi iparnak és a magyar közönségnek, ezért örömmel üdvözlöm. Az erdélyi iparra a legjobb támogatás, ha fogyasztókat szerezünk neki s hiszem, hogy ugy ez a bazár, mint az ezután következők nagy haszonnal fognak járni". — A közönség mindkét beszédet megéljenezte, s ezután szemlentat tett a gazdag kiállitásban.

A következőkben ismertetjük azérdekes kiállitást, mely valóban megérdemli a nagy közönség pártfogását.

Első székely szövögyár [Sepsi-Szent-György], eredeti székely vászonszövetek, asztalnemüek, törülközők stb. Csikmegyei polgári leányiskola [Csikszereda], népies himzések. Pűnkösdi János szövészeti vállalata [Csikszereda], szőnyegek, függönyök stb. Gróf Bethlen Kálmánné szül. Maurer Bertha [Nagy-Selyk], gyönyörü himzések. Gr. Tholdy Horváth Lajosné, [Adámos], varrottas és himzés; Sipos János [Hétfalu], csángó szövészet és posztók. Erdélyrészi házi ipar és iparfejlesztő egylet [Kolozsvár], kiállit varottasok és himzéseket. Itt különösen kiemelendő a sikeresen közreműködő kiállitók, Winkler Teréz és Nagy Lajosné igen szép ablakokra való függönyei. Mühlsteffen Károly [Segesvár] nőiruha szövetek. Szövészeti házi ipar [Székely-Keresztur] mint az előbb emlitett házi ipar közvetitője. Gyarmathy Zsigáné [Bánffy-Hunyad] régi és uj varrottasok, himzések. Bauer János [Torda] különböző szövetek, minták. Bauer György [Segesvár] finomabb asztalnemüek. Özv. Cserey Jánosné [Imecsfalva. Háromszék] régi himzések. Fleischer Mihály [Nagy-Disznód] különböző pokróczok. Scherg Vilmos és társa [Brassó] különböző posztó- és divatáruk. Scherer Károly [N.-Szeben] különböző posztó- és divatáruk. Nagyszebeni posztó-gyárosok és szövők társulata. [Nagy-Szeben.] Paul Károly [Brassó] különféle padlószőnyegek és flanellek. — Zimmermann testvérek [Segesvár] gyapju-szövet és flanell. — Brosek Antal [Brassó] posztó és kötött ujjasok. Kis és Nagy [Sepsi-Szt-György] különböző mintáju kalapok. — Szőcs István [Fogaras] szijgyártó munka. — Kirscher János [Szász-Régen] különféle eredeti fakulacsok, fatálczák és tortatálak. Ezen tárgyak rendkivüli olcsóságnk által tünnek ki. — Lootr J. L. [Brassó] fakulcsok és pokróczok. — Glacz Mihály [Segesvár] paraszt-butor festve. — Zikeli Frigyes [Segesvár] szintén paraszt-butor festve. — Horváth László [Segesvár] kerti butorok. Hosszufaluási műfaragó iparműhely [Hosszufalu]. — Gyergyó-szentmiklósi gyermek-játék készitő tanműhely [Gyergyó-Szt-Miklós]. Itt kiemelendő, hogy ezen iskola csak három hó óta áll fenn s már is bámulatos haladást mutat. — Bánffy-hunyadi m. kir. gyermek-játékkészitő tanműhely [Bánffy-Hunyad]. — Kalotaszegi gyermek-játékipar [Kolozsvár] közvetitve az erdélyrészi háziipar és iparfejlesztő egylet által. — Bartha János [M.-Gyerő-Monostor] eredeti gyermek játék minden neme. — Petelei Márton [Maros-Vásárhely szotyorokat állit ki. — Farkasházy Fischer Vilmos [Kolozsvár] különféle stilben készült porczellánfestmények, luxus és használati edénykészletek. Vázák és más apróságok. Ezen tárgyak szépségük és olcsóságok által keltenek feltünést. — Frank Kiss János [Kolozsvár] különböző kályhaminták. — Szepesy Lajos [Kolozsvár] zsoboki márványt állitott ki. — Tóth Sándor [Deés] agyagáruk. — Fülep János [Torda] szép és olcsó, eredeti agyagkorsók, tálak, virágedények stb. — Ugyanily tárgyakkal szerepel a kiállitáson Czeglédi Pál fia [Torda]. — Szebestyén Károly [Fogaras] agyag diszedények. — Schulcz József [Vajda-Hunyad] kályhaminta. — Felső porumbaki magyar kir. üveggyár [Fogaras] szép és rendkivüli olcsó üvegminta kollekczió. Tejszövetkezet [Gyergyó-Szent-Miklós] sajtok. — Lakatos Jánosné [Csik-Szereda] fenyőviz. Kenyeres Károly [Brassó] különböző liquerök. Horváth Károly [Kézdi-Vásárhely] székely fenyőviz. Székí Miklós [Kolozsvár cognac és kitünő kávé kivonat, Miskolczi Józsefné [Torda] tordai pogácsá. Lakatos János [Csik-Szereda] csikmegyei régi szőnyeg, valamint régi himzések.

Ezekben adtuk a kiállitott tárgyak jegyzékét, mely igen változatos és szép képet nyujt, daczára annak, hogy a vásár rendezésére csak egy rövid hónapot fordiltottak s igy az nem mutathatja fel az erdélyi részek összipárának teljes képét.

A bazárnak czélja csakis az, hogy az erdélyi részek specziális iparát bazárszerüleg mutassa be és különösen ama czikkeket állitsa ki, melyekkel a rendező bizottság a fővárosi fogyasztó közönségnél, illetőleg a kereskedő körökben kelendőségre számithat.

A bazár ezen czélját részben már is elérte, mit bizonyit azon körülmény, hogy a fővárosi kereskedő világ az egyes czikkek árait, tekintetbe véve minőségeiket, rendkivül olcsóknak találta és már a bazár megnyitása előtt számos nagyobb megrendelés történt.

P. N.

A szerencsétlenek rovata.

Adományok.

A torczkói tüzkárosultak részére adakoztak:

Özv. Grosz Gusztávné urnő Kolozsvárról . . . . . 3 frt — kr.

Ügyvéd Haller Rezsőné urnő Kolozsvárról . . . . . 5 frt — kr.

*

Benigni Sámuel iparos egyleti elnök ur gyüjtése, melyhez járultak:

Mészáros Társulat 20 frt, Benigni Samu 2 frt, Tömösvári Miklós 1 frt, Mamitza János 1 frt, Nederoszték János 2 frt, ifj. Lászloczky Péter 2 frt, Nyik Pál 1 frt, Bogyó István 1 frt, Medgyesy L. József 2 frt, Verzár György (Bécs) 1 frt, Pataki István 2 frt, Benigni János 1 frt, Hancz Samu 1 frt, Bányai György 1 frt, Régi honvéd 1 frt, Nyitray Károly 50 kr. Összeg: 39 frt 50 kr.

*

Régeni György ur a lakatos stb. ipartársulat elnökének gyüjtése, melyhez járultak:

A lakatos egyesült ipartársulat 5 frt, Régeni György üveges 2 frt, Zeiler Jakab bádogos 50 kr. Hatsek Antal bádogos 1 frt, Kajetán Endre bádogos 1 frt, Kertész Mihály késes 50 kr. Müller József bádogos 1 frt, Hunvald Lipót üveges 1 frt, Osváth Pál puskamüves 60 kr. Regius Károly bádogos 20 kr. Demjén Ágoston lakatos 50 kr. Richter János bádogos 40 kr. Zatler József bádogos 50 kr. Gergely András 1 frt, Szeman József lakatos 1 frt, Schüthelm György reszelővágó 50 kr. Farkas Pál szerkovács 50 kr. Kovács Károly bádogos 50 kr. Betzkai Péter lakatos 40 kr. Geng Ádám lakatos 40 kr. Összesen: 18 frt 50 kr.

*

Ehhez adva a tegnap kimutatott 290 frt 61 kr.

Együtt: 356 frt 61 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 12.

— **Igazságügyi kinevezések.** Az igazságügyminiszter a szászrégeni járásbirósághoz albirókká Herszényi K. dévai tvszéki jegyzőt és Deményi Ferencz k.-vásárhelyi tvszéki aljegyzőt; végrehajtóvá pedig a vizaknai kir. járásbiróságboz Eichner Károly nagyszabeni kir. jbirósági dijnokot nevezte ki.

— **A szövetségbe** lépett gazdasági egyletek tegnap délben Budapesten befejezett közgyülésén megalakitott végrehajtó bizottságba Kolozsvárról *Szabó* József nagybirtokos az erdélyi gazd. egylet alelnöke és *Gamauf* Vilmos kir. tanácsos, az erd. gazd. egylet titkára választattak meg.

— **A főherczeg diszkapuja.** A napokban a szászvárosi magisztratushoz egy megkeresés érkezett, mely azt a kérdést tartalmazta: vajjon Szászváros a gyakorlatok ideje alatt el tudja-e látni tiszteségesen Albrecht főherczeget? Szegény magisztratus a leirat megérkezése óta folyton ülésezik, határoz, bizottságokat választ, küld ki; a bizottságok magukból szintén két, négytagu kissebb bizottságokat menesztenek utnak, hogy készitsenek terveket, de nagyszerüt, de meglepőt. Persze a diszkapu el nem maradhat, mert ugy gondolják a bölcs szász atyafiak, hogy ha Albrecht főherczeg városunkba jön, illő, hogy kapun jöjjön be és ez a kapu már több bizottságnak munkát adott, a diszkapu tervek egy egész ládát megtöltenek. Hát mi csak a mondók vagyunk, hogy ha a szászvárosi magistratus nem tudja kiválasztani a diszkapu tervet Albrecht főherczegnek, válasza ki ő a kapuját, de aztán csináltassa is meg, ha minden áron kapun akar bemenni a városba.

— **Andrássy Manó gróf bon motja.** A keddi gazdasági gyülésen a következő epizód történt: *Hegedüs* Sándor, személyes kérdésben kérvén szót, kijelenti, hogy ő nem képviseli semmi tekintetben a kormányt. *Gr. Andrássy* Manó: Akkor forduljon meg, mert elülről mindig kormányt látok benne. (Nagy derültség.)

— **Esküvő.** *Olay* Leona k. a., Olay Lajos országos képviselő leányának esküvője *Györffy* Gyula országos képviselővel e hó 14-én. szombaton délelőtt 10 órakor fog a bpesti egyetemi templomban megtartatni.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Mikó Károly szászrégeni albirót a mvásárhelyi jbirósághoz helyezte át saját kérelmére.

— **Gyerekekre** tart hajszát néhány bácsi legény a „bácsi torok" nevü völgykatlanban, hová fűvészeti kirándulásokat rendeznek tavasz idején a tanulók. Az effféle ijjesztgetéseknek nagyon könnyen láthatók a rosz következései, miért is helyén való volna, ha a bácsi falusbirót figyelmeztetné a kolozsvári hatóság erre a dologra.

— **Csikmegyei hirek.** — *A megye* területén április első felétől kezdve még nem volt eső. A föld egészen kiszáradt, mi miatt a tavaszi vetések nehezen kelnek. — *Elhalt* Csikajnádon Böjthy György tekintélyes földbirtokos. Temetése f. hó 4-én volt. — *A gyergyóujfalusi* nagy tüz, mely f. hó 4-én 48 gazdának semmisitette meg ingóságait — szándékos gyujtogatásból eredt. A károsultak közül sokan Csikszeredában voltak vásáron s midőn éjjel hazatértek, a tüz fellobbanásakor egy embert láttak a mezőn szaladni, kit üldözőbe is vettek, de nem tudták kézrekeriteni. — *A csik-kozmási* tüzesettől sujtottak számára mindenfelé gyüjtést inditottak a megye és szomszédmegyék területén. A kár 100.000 frtra tehető, 89 többnyire szegény sorsu gazda maradt élelem és hajlék nélkül. Balogh Pál községi lakos a tüzvész kezdetekor, midőn házát felgyulni látta — összerogyott s azonnal meghalt. A mentésnél Nagy József főszolgabiró és Kakasi Gyula csendőr őrvezető fejtettek ki nagy buzgalmat, főleg a rendfentartásnál.

— **Halálozás.** Nagysolymosi Koncz Lajosné sz. Szombatfalvi Póli életének 62 évében f. hó 9-én meghalt. Temetése 11-én volt Szombatfalván.

— **Hirek Háromszékmegyéből.** A száraz tavaszi nyári napokat vasárnap d. u. varva-várt eső váltotta fel, mely viharral jött s igen sok kárt tett elvert a jég s Laborfalva és Szentiványi községek vetéseit semmivé tette. — *Bereczkben* f. hó 8-án elhunyt Gábor Imre m. kir. postamester, volt polgármester és országgyülési képviselő, élete 71-ik évében. Temetése f. hó 10-én a város közrészvéte mellett ment végbe. — *Albison* Gidófalvi Károly halt el f. hó 9-én, élete 74-ik évében. Nagy család kisérte sirjába. *Sepsiszentgyörgyi* róm. kath. hitközség f. hó 8-án tartott közgyülésén Künle József nagy lelkesedéssel egyházi főgondnokká választatott.

— **A háromszékmegyei** tanitótestület felső olt vidéki fiókkore f. hó 7-én tavaszi vándorgyülést tartott Arkoson a községi iskola termében Albu Sándor elnöklete alatt. A tagok teljes számban jelentek meg a tanügy számos barátaival egyetemben. Volt elnöki megnyitó, értekezés „Mikor nevezhető a néptanitó népnevelőnek" czimü tételről; szavalatok bizottsági jelentések kebli ügyekről stb. A jövő gyülés helyéül köröspatakot tüzték ki. A gyülést d. u. 1 órakor barátságos közebéd váltotta fel, hol szép felköszöntésekben sem volt hiány.

— **Májális** A nagyenyedi ev. ref. collégium ifjusága május 18-án a nagyenyedi sétatéren majalist rendez. A 18 tagu rendező bizottság élén Elekes László áll. A málatság d. u. 3 órakor veszi kezdetét.

— **Ilyefalván** f. hó 18-án d. e. 9 órakor tartja meg a sepsi felső járási tanitói fiókkör tavaszi gyülését. A tárgysorozatot László Lukács f. k. elnök érdekes s szakszerü pontokkal látta el. Vita kérdést is fognak tárgyalni e czimmel: „Némely iskoláknál az év végén kiadatni szokott értesitőben helyes e a növendékek érdemjegyeinek kiirása, avagy ezen kiirás pellengéreztetés." A tanitóurak előre is nagyban készülnek a pro és contra argumentumokra.

— **Kis hirek.** — Tüzesetek voltak a napokban: Sátoralja Ujhelyen, hol 16 ház, Jánosháza vasmegyei községben, 35 ház s még több melléképület; Oláh Topliczán a község nagy része, Szász-Lónán 4 ház, Nagy-Bocskón (Máramarosmegye) tizennyolcz ház; Nagyváradon tizenkét ház; Kis-Szecsén (Biharm.) négyház és több melléképület; Hadadon 5 ház; Krasznán két ház és több melléképület, Makón és Nagyszalontán több gazdasági épület esett a tüz martalékául. — A szegedi nőiparkiállitás még folytonos vonzerő tárgya. A tombola jegyeket nagyban vásárolják a végén tartandó nyeremény sorsjátékra. — Fosztogatják Szegeden ékszereiktől s értékes csecsebecséiktől az utczán járó gyermekeket. A „néni" ket nyomozza a rendőrség. — Andrássy Gyula gróf hétfőn délben magánkihallgatáson volt a királynál. — Rajner Mária főherczegasszony tüdőgyuladásban megbetegedett s mint a királyhoz érkezett jelentésből kitünik állapota aggasztó. — Ivánka és Papfa pozsonymegyei községek 240 aláirással kérelmet intéztek földes asszonyuk Hunyady grófnőhöz, hogy eddigi tót tannyelvü kisdedóvodájukat magyar tannyelvvel lássák el. — Schnaebele letartóztatója Kruger parancsnok felsőbb titkos meghagyás folytán beadta lemondását. Bécsben a práterben egy negyedméter hosszu 20 éves Babszem Jankót mutogatnak nejével együtt, ki foglalkozására nézt — óriásdáma. — Galopeban egy németalföldi városban Gernstein nevü családos háziur dinamittal robbantotta fel magát. — Az apját gyilkolta meg Jozefován Brankov Namno a mult hóban. Most elfogták. — Orsován vasárnap dió nagyságu jég esett, mely a vetéseket tönkre tette. — Belényes-Remetén nagy himlőjárvány lépett fel. Az iskolákat bezárták. — Temesváron elfogták Marianovits Péter hires rablóvezért, kit már egyszer Belgrádban a halálra itéltek volt 1885-ben, de megszökött. — Triesztben Roknik ottani kávés kereskedő 100,000 frt differenczia hátra hagyásával megszökött. — A franczia korona gyémántjainak elárverezése ma e hó 12-én kezdődött. Párisban a hadügyminiszter egyik alsóbb rendü hivatalnokát rajtakapták, hogy a reá bizott okmányokat titokban lemásolgatja. Az eset nagy feltünést keltett.

VÁROSI HIREK.

— **A vizvezetékből** végre mégis csak lesz valami; tegnapelőtt érkezett a fővárosból Kolozsvárra Matthyasko mérnök, a Zellerin M. és társa budapesti vállalkozó czég megbizottja, hogy az egyetemi intézetek számára tervezett vizvezeték, továbbá az intézeti telek csatornázása és a gázvilágitás bevezetése tárgyában a kivitelre szükséges előzetes lépéseket megtegye, miután nevezett budapesti czég vállalta el ugy a vizvezeték, mint a csatornázás és gázbevezetés elkészitését. Még e hó folyamán le fog jönni a fővárosból Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, hogy a vizvezeték építése iránti szerződést a várossal a közoktatási kormány nevében megkösse. Mihelyt ez bekövetkezik, a vállalkozó azonnal, tehát még ez évben hozzá fog a vizvezeték építéséhez.

— **A városi közigazgatási** bizottság tegnap d. u. tartotta május havi ülését br. Jósika S. főispán elnöklete mellett. A szakelőadók szokásos havi jelentéseinek meghallgatása után a bizottság több kihágási, épitési és adófelszólalási ügyet látott el, melyek felebbvitel utján kerültek a közig. bizottság elé. Ezekre nézve hosszabb vita után elvileg kimondatott, hogy olyan ügyekben, melyekben két egybehangzó alsóbb foku határozat ellen történik felebbezés s igy törvény szerint a felebbvitel ki van zárva, a tanács nem utasithatja vissza a felebbezést, hanem terjeszsze föl s aztán a közig. bizottság fog dönteni, mint III. foku hatóság a felett, hogy a két egybehangzó határozat daczára felülvizsgálja-é vagy nem a megfelebbezett ügyet.

— **A városi szépitő-egylet** ujonnan választott elnöke, ügyvéd Haller Rezső az igazgató választmány tagjait a legközelebbi péntek d. u. 5 órájára értekezletre hivta meg, melyen sok fontos kérdés fog megbeszélés tárgyává tétetni.

— **A kolozsvári athletikai club** vasárnapi viadala iránt, mint halljuk Deésen is érdeklődés nyilvánul. Többen készülnek berándulni, hogy a komoly viadalt a hölgyek dijáért megszemléljék. A club tagjai a vasárnapi viadal után este a lövő házban társas összejövetelt rendeznek.

— **Az unitárius** majális — mint a lapunkban közlött meghivóból is látható volt — Áldozó-csütörtökön tartatik az uj berendezés alatt álló lövőházban. A meghivókat most hordják szét s utólagosan is kaphatók az arra igényt tartók által a kollegiumi helyiségben, hol szintén a jegyek is válthatók.

— **Zárünnepélyt** tart Bleyer József tánczmester e hó 22-én a Redoutban. Az ünnepély esti 7 órakor kezdődik.

— **Kémény gyulás.** Ma d. e. 11 órakor nagy népcsoport gyült belközéptuczai postaépület elébe, melynek egyik kéményéből fölszálló füst okozott a mai tüzvészes világban riadalmat. Az ijjedtség fe. leslegesnek bizonyult, mert derék tüzoltóink azonnal kiszállva megelőztek minden bekövetkezhető szerecsétlenséget. Az esetből kifolyólag felhivjuk a figyelmet a kéménysepretések szükséges voltára, mert ennek bizonyos Hantz ur által történt elhanyagolása volt jelenben is a kéménygyulás okozója, mely főleg zsindelylyel födött közeli épületeken könnyen veszélyessé válhatott volna.

Sport.

A kolozsvári athletikai club tavaszi viadala.

Verseny-propozitiók.

A versenyek ideje: 1887. május 15-én d. u. 4—6 óra.

Versenytér: a kolozsvári polgári lövőház kertje.

A vidal programmja:

A) Futás.

I. Sikverseny. Távolság 91.44 méter (100 yard.) Az első tiszteletdijat nyer, ezen felül pedig minden versenyző, a ki 11 másod perczen belül éri el a czélt, ezüst érmet kap.

II. Sikverseny. Távolság 804.5 méter (½ angol mértföld); — a Club bajnokának 20 méterrel több (handicap).

Versenyezhetnek a Club tagjain kivül deési gentleman műkedvelők is. (Jelentkezéseik a deési volt versenybizottság egyik tagjának ajánlata mellett küldendők be.)

E verseny a deési gentleman műkedvelőkre, valamint a Kolozsvári Athletikai Club azon tagjaira nézve, a kik a deési kirándulásban részt vettek, egyszersmind második vetélkedés a deési hölgyek dijáért.

Első dij ezüst-érem. Második dij, ha legalább négyen indulnak, bronz érem.

III. Gátverseny. Távolság 201 méter (⅛ angol mföld.) Oly versenyzőknek, a kik e versenynemben első dijat nyertek, 5 méterrel több (handicap.)

Hat 85 cméter magas sövénygát.

Dij: ezüst érem.

B) Különféle versenynemek.

IV. Bajnoki távolugrás. Első vetélkedés a „bajnok" czimért.

A Kolozsvári Athletikai Club e versenyt körülbelül féléví időközökben (ősszel és tavaszszal) ismételve ki fogja tüzni.

A bajnoki czim és dij elnyerése föltételei, hogy a győző legalább 570 cméternyi távolságot érjen el, három egymást követő vetélkedésben.

A ki a viszonylag legnagyobb távolságot éri el, tiszteletdijat nyer.

Minden versenyző, a ki 507 cméternyi távolságot elér, bronz-érmet, aki pedig legalább 538 cméternyi távolságot ér el, ezüst-érmet kap.

A ki legtávolabb ugrik, ha legalább 570 cméternyi távolságot ér el, azon fölül, hogy elnyeri a tiszteletdijat és ezüst-érmet kap, bajnok jelöltté lesz.

Ha a bajnok-jelölt a második vetélkedésben is győz, ugyanoly dijat kap, mint az első győzelem után, jelöltségét továbbra is fentartván.

A harmadik vagyis döntő-győzelem dija: arany-érem (60 forint értékben), ezüst serleg (90 forint értékben) és a „bajnok" czim. —

Minden versenyző, a próba-ugráson kivül három ugrást tehet. Előre-esés jó; visszabukásnál az ugrás nem számit.

V. Magas ugrás ruddal. Tiszteletdij, Elugrás deszkáról. Iram tetszés szerint. A verseny 1·80 méter magassággal kezdődik. A ki az akadálylyül szolgáló nádat egy magasságban akár testével, akár a ruddal kétszer ledobja, eláll.

VI. Sulydobás. E versenyre a helyszinén 1 frtnyi tét lefizetése mellett a Clubhoz nem tartozó műkedvelők is jelentkezhetnek. A győző, ha a klub tagja, bronzérmet, ha a Clubhoz nem tartozó műkedvelő, tiszteletdijat nyer.

VII. Birkozás. Dij: bronzérem.

VIII. Ökölvivás. Kezdők versenye. — Tiszteletdij.

IX. Vigaszverseny. Futás sikpályán. Tiszteletdij. Jelentkezhetnek, a kik a viadal alkalmával első dijat nem nyertek.

IRODALOM.

* „Ifju Erdély." A *Sándor* József által szakavatottan és ügyesen szerkesztett szakfolyóirat legujabb száma ma jelent meg. Ez is, mint az előzők gazdag és érdekes tartalommal bir. Tájékozásul itt adjuk a derék folyóirat tartalom jegyzékét. Tartalom: Az E. M. K. E. s Erdély átalakulása kereskedelem és ipar által. (*Sándor* Józseftől.) — Az erdélyi háziipar és gyáripar felé. (Dr. *Finály* Henriktől.) — A székely és az erdélyi magyar asszonyok kéziipara. (*Gyarmathy* Zsigánétól.) — A szászok ipara. (*Határszéli*-től.) — Az örmények Erdély kereskedelmében. (Dr. *Molnár* Antaltól.) — Erdély kereskedelmi szakoktatása. (*Kiss* Sándortól.) — Erdély és a vámháboru. (*Szterényi* Józseftől.) — Az erdelyi népies ipar stylje eredetiségéről. (*Nagy* Lajostól.) — Ipari és kereskedelmi mozgalmak Erdélyben: 1. Kereskedőifjak országos congressusa Kolozsvárt. 2. Székelykiállitás S.-Szentgyörgyön. (*Hirschfeld* Károlytól.) — A fővárosi erdélyi bazár kiállitói. (*Binder* Lajostól.) — Tárcza: Régi fogalmak s az Ifju Erdély. (Dr. *Csernátoni* Gyulától.) — Hirdetések. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy e szám ezuttal 2500 példányban adatott ki, s az főfővárosban tegnap megnyilt erdélyi bazárban árusittatni fog. A jelen szám tartalma másfél ivet tölt be a szöveg közé nyomatott — csinos alaku hirdetésekkel együtt. Az uj szám izléses kiállitása Ajtai K. Albert nyomdáját dicséri.

A közönség köréből.*)

Hálanyilatkozat.

Felejthetetlen fiam már csak néhai Pávay Vajna Ferencz váratlan, s nem is sejtett betegsége, s ennek folytán bekövetkezett mélyen lesujtó halála s eltemetése alkalmával megmérhetetlen veszteségem fölötti bánatom és fájdalmamban osztozni kivánó mindazon rokonaim, barátaim, s jó akaróim: ugy szintén megboldogult fiamnak barátai s bajtársai, kik ugy Kolozsvárt, mint Maros-Csesztvén s általában szükebb körü hazánk összes területén, oly odaadó előzékenységgel siettek atyai megtört szivemnek fájdalmát végtisztesség tételben megjelenésökkel és részvét nyilatkozatukkal enyhiteni, valamint szeretett fiam iránti szeretetöknek és jóindulatjoknak ily félre magyarázhatatlan tanujelét adni; fogadják bánatos atyai szivemből eredő őszinte köszönetem.

Fogadják hála nyilatkozatom azon nagyra becsült orvos urak, kik ernyedetlen szorgalommal és önfeláldozással beteg fiam megmentésében, s ifju reményteljes életének — habár nem is sikerült — megtartásában fáradoztak.

Maros-Csesztve május 10-én 1887.

Pávay Vajna Elek.

*) E rovat a szerkesztőséget csak a sajtóhatósággal szemben kötelezi.

Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdéről.

Bpest, máj. 11

Gabonaüzlet. Buzában ma kielégitő volt a kinálat, a vételkedv azonban mérsékelt maradt. Mindazáltal az irányzat nyugodt volt s az árak 12,000 mm. forgalom mellett nem változtak. Rozs változatlan. Árpa és zab gyéren kerestetett és lanyha maradt. Tengeri megtartotta az árát.

A határidőkben gyönge forgalom mellett kedvezőbb volt az irányzat. A déli tőzsdén az árak szilárdak maradtak. Eladatott: buza őszre 8.19—8.17—8.20 frton, tengeri május—junius ra 5.64—5.67—5.66 frton, tengeri jul.—aug.-ra 5.88—5.86—5.87 frton, zab őszre 6.06 frton.

Értéküzlet.

Megnyugtató külföldi jelentésekre a tőzsde irányzata lényegesen megszilárdult s ez különösen kifejezést nyert a két magyar járadéknál, mely meglehetősen élénk forgalom mellett magasabban zárult. Játékpapirok is lényegesen emelkedtek. Vasuti értékek szintén szilárdabban zárultak. A helyi piacz el volt hanyagolva s malom értékek, nagyobb lévén a kinálat, árucsökkenést szenvedtek. A forgalom korlátolt. Valuta lanyhább.

Az előtőzsdén szilárd irányzat mellett osztrák hitelrészvény 280.40—280.50 frton, magyar 4 százalékos aranyjáradékok 100.75—100.77 és fél frton, magyar papirjáradék 87.60—87.50 frton került forgalomba.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. 5791—887. 238. (2—3)

Árlejtési hirdetés.

A b.-hunyad-h.-almási uton hat áteresz előirányzott ára 1965 frt 7 kr. és Kolozsvár-zilahi ut vaskapui szakaszán három áteresz, előirányozva 938 frt 69 krral

f. hó 17-én délelőtt 10 órakor

a megye házánál tartandó versenytárgyalás utján a legjutányosabb ajánlattevőnek fog kiépitésre kiadatni.

Vállalkozni szándékozók felkéretnek, hogy az előirányzott ártól számitott 5% bánatpénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlataikat az irt időre hozzám adják be.

A terv, költségvetés és feltételek az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1887. május hó 4-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

Sz. 1434—887. 358. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye b.-hunyadi járásában **Csucsa székhelylyel** rendszeresitett

körorvosi állomásra

az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. § alapján ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állás **600 frt fizetés, 150 frt uti átalány, 100 frt lakpénz** és a szabályrendeletileg megállapitott **látogatási dijakkal** van javadalmazva.

Megjegyeztetik azonban, hogy a fenn emlitett fizetésben benne foglaltatik azon 300 frt összeg is, melylyel a Glasner és Eibenschütz-féle kis- nagy-sebesi gránitkőbánya czég járul évenként a körorvosi fizetéshez, s a melyért a körorvos a nevezett kőbánya telepen a szükséges gyógykezelést külön dijazás nélkül köteles teljesiteni.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy fennirt körorvosi állomás elnyerhetéséhez szükséges orvostudori oklevéllel, valamint az oláh nyelvben való jártasságukat igazoló bizonyitványnal felszerelt folyamodványaikat

folyó hó 25-éig

alólirt főszolgabiróhoz adják be.

A választás **folyó hó 26-án** fog Csucsa községben megejtetni.

B.-hunyadi járás főszolgabirótól.

B.-Hunyadon, 1887. május 7-én.

Kertész Samu,
főszolgabiró.

Sz. 278—887 eln. **Kolozsvármegye főispánjától.**

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott Kolozsvármegye mocsi járásában elhalálozás folytán megüresedett

szolgabirói állomásra

pályázatot hirdetek.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen évi **700 frt fizetés** és **100 frt lakbér** átalány élvezetével egybekötött szolgabirói állást elnyerni óhajtják, hogy 1883 évi I. t.-cz. 1. 3. és esetleg 34. §§-ai kivánalmainak megfelelőleg felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket

folyó évi május hó 20-ig

hozzám annál bizonyosabban adják be, mert az elkésetten beadott folyamodványok nem lesznek figyelembe vehetők.

Kolozsvárt, 1887. május hó 6-án.

A báró főispán megbizásából
Gyarmathy Miklós,
alispán.

356. (3—3)

Eladó

20 drb tenyészbika, magyar faj

N.-Sármáson.

Értekezhetni **Lázár Moni** tulajdonossal ugyanott.

368. (1—4)

Huzás már a jövő hónapban.

KINCSEM sorsjegy á 1 ft. 11 sorsjegy csak 10 ft.

(4—x) 353

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft.

10.000 ft. 5000 ft. 20% levon. ‖ 4875 pénznyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók

a magy. lovaregylet sorsjegy-irodájában: Budapesten, váci-utca 6. sz.

TISCHLER V.

Illatszer, toilette pipere czikkek és különlegességek üzlete Kolozsvárt.

Ajánlja ujonnan berendezett, az erdélyi részben még eddig nem létezett

dus választékú raktárát

a Contingens leghirnevesebb készitményeiből, u. m.:

illatszer, illatos szappanok, fog- és szájvizek, fogporok, fogszappanok

275. (4—x) különösen

SZÉPITŐ SZEREIMET

hölgyek figyelmébe ajánlom.

Hajhullás elleni kitűnő óvszerek és arcz-mosdók, Toilette eczet, mézviz, salvatorviz, Quinine, Athenine, Herczegnőviz, legbiztosabb hatásu szőrszeplő, májfolt, vörös kéz, vagy bármely más foltok ellen. — Kitűnő hatásu szappanfolyadék, mely az arcz és kéznek bársonypuhaságot kölcsönöz dr. A. Reil és F. A. Sargtól Bécsből.

Eddigelé még nem létezett fölülmulhatlan hajfestékek, Nopolitani Rieger W.-től, diókivonat Thomsontól B R Keittől és francia arczffestékek.

L-gfinomabb Hölgyporok, melyek az arcznak üdeséget kölcsönöznek és kártékony hatástól teljesen mentek, Blaha Luiza, Pálmai Ilka, Párisi, Lyoni, Jáva, Fay, Weloutin, franczia, keleti és Treu Nuglisch-féle, Leichnertől, C. Herberttől, Ozea Rieger W.-től Pompadur, Glycerin Gold és Venus Cr... Dr. Spitzer-féle ... kenőcs, Capillolin ... mádé, Brilliantin, ... dióolaj pomádé, ... Glycerin pomádé, ... ujlak, Kárpáti, ... Bandonlin és ... nemzeti bajuszpo... dióhéj. Ozea, Ma... sar, Clicoblastól ... lantin folyadék, ... czia olajak és ... pomádék.

Vidékre 10 forinttól kezdő bármely postaállomásra rendelményeket dijmentes szállitás és csomagolási kedvezmény... részesitek, minden rendelményt gyorsan és pontosan teljesitek.

MESKOL.

belmagyar-utczai üzlete

feloszlatás következtében teljesen elárusittatik.

VÉGKIÁRUSITÁS.

KÁPHATÓK

férfi gyapju szövetek, vásznak zefirek, cretonok, kanavászok

Czipők és mindennemű szabó stb. szükséges

gyári áron alul.

367. (2—3) női- és egyéb czikkek

A magas belügyminiszterium által engedélyezett KOLOZSVÁRI MAGÁN-GYÓGYINTÉZET.

Kolozsvárt már régen érezhető volt egy oly gyógyintézet hiánya, mely főleg a vidéki előkelőbb s vagyonosabb betegeknek, a szakszerű és pontos ápolás feltételei mellett, kényelmi igényeit is kielégiteni tudja. Még érezhetőbbé vált e hiány egyetemünk felállitása óta. Ugyanis napról-napra fokozottabb mérvben tapasztalható, miszerint egyetemünk jeles orvostanárait a messze vidékekről is mind számosabban keresik fel az orvosi tanácsra és gyógykezelésre szorult betegek. Hogy pedig az ily betegeknek már csak elhelyezése is, de még inkább szakszerű és pontos ápolása — alkalmas gyógyintézet hiányában — mily nehézségekbe ütközik, köztudomásu dolog.

Ez okból határoztam el magamat egy ily gyógyintézet felállitására és ezt a **Szentegyház-utcza 14. sz. a. házban, mai napon meg is nyitottam.**

Az intézeti épület, mely szép tágas udvarral és kerttel is, kiválóan megfelel a czélnak.

A belső berendezésnél, melyet **DUCHONY JÁNOS** elismert jó hirnevü kolozsvári kárpitos és butorraktáros kiváló izléssel és csinnal eszközölt, arra törekedtem, hogy **ugy az egészségtani követelmények, mint a kényelmi igények teljesen kielégittessenek.**

A betegek szórakoztatása czéljából több mint 100 darabból álló — magyar, német, franczia és olasz nyelvü — könyvtár, valamint helybeli és budapesti hirlapok állanak rendelkezésre.

Az étkeket **NAGY GÁBOR** helybeli első rangu restaurateur szállitja.

A specialiter szakszerü gyógykezelés eszközölhetése czéljából az **intézeti betegek kezelő orvosaikat szabad tetszésök szerint választják** és ez iránt — kivánatra — alólirt igazgató készséggel ad felvilágositást és tanácsot.

Az ápolási teendőket egyetemi tankórodákon éveken át begyakorolt egyének végzik.

Az intézet oly módon van berendezve, hogy egészen külön szobák mellett olyanok is vannak, melyekben 2—3 beteg is elhelyezhető.

A betegek az intézetben lakás-, élelmezés-, gyógyápolás-, szobavilágitás-, szolgálat-, ágy- és fehérnemük-, valamint mindennemü szobabutorokkal és kellékekkel elláttatnak.

Bővebb felvilágositást, levél vagy szóbeli uton, alólirt igazgató ad.

Kolozsvárt, 1887. május hó 10-én.

Dr. S. Pataky Leo,
gyógyintézeti igazgató-tulajdonos, volt egyetemi tanársegéd, specialis bőrgyógyász és syphilisdolagus.

363. (3—x)

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt, bel-közép utcza 33. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.